

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 568/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť advokáta JUDr. Š. K., K., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 189/2012 z 28. marca 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Š. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2013 faxom a 22. augusta 2013 v písomnej forme doručená sťažnosť advokáta JUDr. Š. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 189/2012 z 28. marca 2013.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 30. októbra 2009 na Okresnom súde Rožňava (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zaplatenie sumy 54 769,97 € proti obchodnej spoločnosti C. s. r. o.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: «Výška súdneho poplatku, ktorý by mal činiť 3 286 EUR bola na moje pomery privysoká, a tak som požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Žalovaný nespochybňoval, že je mojim dlžníkom, dokonca dlh uznal. Sám mám vedomosť, že žalovaný je bezmajetný, dokonca na obchodnom registri zverejnenom na internete som zistil, že už skoro 3 roky nemá ani žiadneho spoločníka, čo je pri spoločnosti s ručením obmedzeným pozoruhodné. Ja osobne by som preto predmetnú žalovanú pohľadávku, hoci nerád, oželel a žalobu by som nepodával. Ak by som, ale žalobu nepodal, a nevykonal úkony k vymoženiu dlžnej čiastky, musel by som, podľa mojej vedomosti, pri ukončení podnikania, v zmysle v súčasnosti existujúcej daňovej legislatívy, predmetnú - neuhradenú - čiastku zdaňiť. Z uvedeného dôvodu som žalobu podal. Inými slovami som žalobu podať musel, aby som preukázal, že pohľadávka je naozaj nedobytná. Tým mi vznikla povinnosť zaplatiť vyššie uvedený súdny poplatok 3286 EUR.

Okresný súd Rožňava ma od platenia súdneho poplatku neoslobodil a Krajský súd v Košiciach uznesenie potvrdil.

V žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov som nikdy neuvádzal, že som bezmajetný a je pochopiteľné, že súd môže a má priznať oslobodenie od súdneho poplatku aj osobe, ktorá nie je bezmajetná, ak by platenie súdneho poplatku nepriaznivo zasiahlo do majetkových pomerov účastníka konania. Oslobodiť od súdneho poplatku môže súd aj čiastočne.

Okresný súd pri rozhodovaní o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku vychádzal o. i. z toho, že C. s.r.o. mi dlžila celkovo sumu 2 380 000 Sk, teda 79 001,53 EUR, z čoho mi priebežne zaplatila 730 000 Sk, t.j. 24 231.56 EUR. Táto suma však nepredstavovala môj čistý príjem - z pohľadávky mi vznikla daňová povinnosť pre daň z pridanej hodnoty vo výške 380 000 Sk, t.j. 12 613.69 EUR (čo je 52,05% z čiastky ktorá mi

bola uhradená), ktorú som odviedol do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Daňová povinnosť pri dani z pridanej hodnoty vzniká bez ohľadu na to, či bola alebo nebola pohľadávka uhradená.

Celkovo mi tak ostala pred zdanením suma 350 000 Sk, t.j. 11 617,87 EUR, čo však bolo dávnejšie pred podaním žaloby.

V čase, keď mi môj dlžník vykonal čiastkové úhrady, som nemal pochybnosť o tom, že mi uhradí aj zvyšok. Ale už v čase podania žaloby a predovšetkým od roku 2010 som vedel, že majetkové pomery môjho dlžníka sú také, že pohľadávka je s najväčšou pravdepodobnosťou nevykonalná a ja osobne by som ju ani nevyháňal, keby som nemal povinnosť vykonať všetky úkony k jej vymoženiu.

Nezatajil som súdu, že som vlastníkom napr. bytu a ani to, že som vlastnil motorové vozidlo. Nezatajil som súdu ani svoje príjmy.

V súvislosti s vlastníctvom bytu a motorového vozidla som poukázal na to, že len samotné vlastníctvo bytu a motorového vozidla neznamena, že by žiadateľ mohol súdny poplatok uhradiť. Ani z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplýva, že by žiadateľ o oslobodenie od súdneho konania musel byť v sociálnej núdzi, aby mal možnosť byť oslobodený od platenia súdneho poplatku - Kreuz proti Poľsku (sťažnosť č.28249/95).

Krajský súd v Košiciach nerešpektoval to, že pri rozhodovaní o priznaní oslobodenia od súdneho poplatku sa má vychádzať z aktuálnych majetkových pomerov žiadateľa, súd poukazuje na predchádzajúce príjmy, ktoré žiadateľ dosiahol (str. 4 uznesenia). Odhliadnuc od toho, že neviem aké predchádzajúce príjmy má súd na mysli, je v rozpore s kogentnou normou to, že súd nezohľadňuje moje aktuálne majetkové pomery. Tento rozpor nadobúda extrémny charakter, nakoľko sa takýmto rozhodovaním súdu môže v konečnom dôsledku zmariť prístup k súdu.

Z fakturovanej čiastky 2 380 000 Sk mi bolo uhradených 730 000 Sk, odviedol som DPH z celého základu dane, t. j. 380 000 Sk, teda len DPH, ktorú som štátu odviedol predstavovala 52,05% mne zaplatenej sumy (a to pri platnej 19% sadzbe DPH). Okrem toho som odviedol daň z príjmu a zaplatil odvody do fondov.

Žalobu som podal preto, pretože mám vedomosť, že z daňovej legislatívy vyplýva, že ak pohľadávku nebudem vymáhať, tak ju musím zdaňovať a odvieť daň z neexistujúceho príjmu, teda zo žalovaných 54 769,97 EUR.

Súd vypočítal môj tzv. čistý príjem, t.j. príjem, ktorý mi ostal po splnení odvodových a daňových povinností. Súd však nezohľadnil to, že som mesačne z tohto „čistého príjmu“ uhradil splátky hypotekárneho úveru, ďalej súd nezohľadnil ďalšie skutočnosti, ako sú výdavky spojené s lekárskou starostlivosťou u mojej manželky. Súd nezohľadnil do úvahy to, že ja z toho „čistého“ mesačného príjmu financujem aj svoje životné náklady. Súd nezohľadnil ani moje záväzky, napr. pôžičku, ktorú som splácal.

Pri rozhodovaní o oslobodení od súdneho poplatku má súd skúmať aj povahu uplatňovaného nároku. K tomuto uvádzam nasledovné:

Zo zápisu v obchodnom registri vedenom Okresným súdom Košice I pre spoločnosť C. s.r.o., sídlo: R., je zrejmé, že nemá žiadneho spoločníka a to od 09.12.2010. Napriek tomu, nie je ani po skoro troch rokoch z registra vymazaná, na čo má podľa môjho názoru prihlíadať aj registrový súd a začať konanie z vlastného podnetu. Minimálne od času zverejnenia tejto skutočnosti to príslušný registrový súd vedel.

Súdny poplatok v tomto plní asi inú funkciu, ako poplatok za úkony a konanie súdu, lebo tak mne, ako aj súdu musí byť zrejmé, že vymáham nevyhnutnú pohľadávku, a to len kvôli daňovým náväznostiam.

Zároveň súd nezohľadňuje moje majetkové pomery v čase kedy by som mal poplatok platiť, teda v aktuálnom čase, ale odkazuje na moje majetkové pomery v minulosti.

Krajský súd v Košiciach ďalej týmto uznesením potvrdzuje uznesenie Okresného súdu Rožňava, v ktorom okresný súd uvádza, že „Druhou prekážkou oslobodenia navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov v konaní je skutočnosť, že navrhovateľ sám poukázal na skutočnosť, že ním vymáhaná pohľadávka je s najväčšou pravdepodobnosťou nedobytná, tým pádom sa jedná o zrejme bezúspešne uplatňovanie práva, čo je prekážka pre oslobodenie navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní“.

To značí, že súd ma už z dôvodu druhej prekážky neoslobodí od platenia súdnych poplatkov, lebo moja pohľadávka je s najväčšou pravdepodobnosťou nedobytná - zároveň ja mám ale povinnosť vyplývajúcu z daňových predpisov vykonať úkony smerujúce k vymoženiu pohľadávky a nepostačuje moje presvedčenie o nedobytnosti pohľadávky.

Verifikáciou môjho presvedčenia o nedobytnosti pohľadávky je ale to, že v obchodnom registri je zapísaná spoločnosť, ktorá nespĺňa podmienky ani pre zápis do obchodného registra.»

Sťažovateľ ďalej uvádza, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 11 Co 189/2012 z 28. marca 2013 mu bolo doručené 20. júna 2013 a v ten istý deň nadobudlo aj právoplatnosť.

3. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu ochranu sťažovateľa JUDr. Š. K., advokáta K., zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/189/2012 -208 zo dňa 28.03.2013 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/189/2012-208 zo dňa 28.03.2013 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.“

II.

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

10. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 11 Co 189/2012 z 28. marca 2013, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v konaní. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd nezohľadnil jeho aktuálne majetkové pomery, ako ani skutočnosť, že z vyčísleného čistého príjmu sťažovateľ financuje aj svoje životné náklady, a rovnako nezohľadnil ani jeho záväzky. Podľa jeho názoru je interpretácia pojmu „čistý

príjem“ uskutočnená krajským súdom neudržateľná. Sťažovateľ zdôrazňuje, že na jednej strane podľa všeobecných súdov je vymáhaná pohľadávka s najväčšou pravdepodobnosťou nedobytná, a preto podľa nich ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, ako prekážku pre oslobodenie od súdnych poplatkov, na druhej strane má ale sťažovateľ povinnosť podľa daňových predpisov vykonať úkony smerujúce k jej vymoženiu.

11. Krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 11 Co 189/2012 z 28. marca 2013 poukázal najskôr na odôvodnenie odvolaním napadnutého uznesenia okresného súdu sp. zn. 8 C 121/2009 z 30. apríla 2012, ktorým nebolo sťažovateľovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, a uviedol: „(Okresný súd, pozn.) *Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca podal žalobu o uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 54.769,97 € istiny s prísl. z titulu dohodnutej odmeny za poskytnuté právne služby a po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia 8C 121/2009-21 z 10.5.2010 (ktorým žalobcovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov), podal žalobca dňa 17.9.2010 opätovný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, odôvodnený zmenou majetkových pomerov. Súd prvého stupňa po preskúmaní majetkových pomerov žalobcu, oboznámením sa s obsahom správ o majetku a príjmoch žalobcu zistil, že žalobca v posledných štyroch rokoch (2008 - 2011) mal čistý príjem v celkovej výške 56.955,88 € (čistý mesačný príjem 1.186,58-€). Ďalej zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom 3- izbového bytu s prísl. V K. a podielovým spoluvlastníkom so spoluvlastníckym podielom 1/3 k 2- izbovému bytu s prísl. v K., ktorý je zaťažovaný hypotekárnym úverom, že mesačne spláca splátku hypotekárneho úveru vo výške 470 €, čo však nemá zásadný vplyv na jeho majetkové pomery. Žalobca je ženatý, avšak neuviedol výšku príjmu svojej manželky, ani akou časťou sa manželka podieľa na výdavkoch spojených s užívaním bytu, prípadne splátke hypotekárneho úveru. Prihliadol na to, že žalobca podal žalobu na súde 30.1.2009 a bol toho názoru, že od tej doby nadobudol dostatok finančných prostriedkov, z ktorých si mohol vytvoriť finančnú rezervu na zaplatenie súdneho poplatku v sume 3.286 €, čo je suma nižšia ako trojmesačný čistý príjem žalobcu. Vychádzajúc z § 138 ods. 1 O.s.p. po vyhodnotení majetkových a zárobkových pomerov žalobcu dospel k záveru, že hoci sa jeho majetkové pomery do určitej miery zmenili (vlastníctvo a hodnota motorových vozidiel), pomery žalobcu, a najmä výška jeho čistého mesačného príjmu za obdobie posledných 4 rokov (1.186,58 €) a výlučné*

vlastníctvo 3- izbového bytu s prísl. v K. neodôvodňujú priznanie mu oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní. Okrem toho bol toho názoru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešne uplatňovanie práva, preto nie je splnená ani druhá zákonná podmienka pre oslobodenie od súdnych poplatkov, a preto žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal.“

Krajský súd v napadnutom uznesení ďalej uviedol:

„Z ust. § 138 ods. 1 prvá veta O.s.p. vyplýva, že pri posudzovaní podmienok pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov sú rozhodujúce celkové majetkové a sociálne pomery účastníka a jeho majetkové zdroje, a takisto aj posúdenie, či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva. Pomery, účastníka sa chápu ako spoločensko-ekonomické podmienky, v ktorých žije, jeho zárobné a majetkové možnosti, počet osôb, ktoré je povinný vyživovať podľa zákona, jeho oprávnené potreby (bývanie, strava, uspokojovanie bežných, kultúrnych a iných hmotných potrieb, tiež jeho zdravotný stav a pod.). Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov celkom alebo sčasti musia byť splnené súčasne obidve zákonné podmienky citované v § 138 ods. 1 O.s.p. Okrem toho pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je podstatná aj výška súdneho poplatku, čo je ďalšie z hľadísk, ktoré súd skúma v súvislosti s posúdením, či účastník vzhľadom na svoje pomery je schopný zaplatiť súdny poplatok bez ohrozenia svojej výživy a či zaplatenie súdneho poplatku možno od neho spravodlivo žiadať.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov vychádzal dôsledne z uvedených zásad a dospel k správneému záveru, že osobné, zárobné a celkové majetkové pomery žalobcu neodôvodňujú priznanie mu oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní.

Ani skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, nespochybňujú vecnú správnosť napadnutého uznesenia a neodôvodňujú iné rozhodnutie o návrhu. Aj keď súd prvého stupňa pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho názoru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešne uplatňovanie práva (vzhľadom na tvrdenú pravdepodobnú nedobytnosť žalovanej pohľadávky), uvedené pochybenie nemalo vplyv na vecnú správnosť napadnutého uznesenia, keďže priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov žalobcovi v konaní aj podľa názoru odvolacieho súdu neodôvodňujú zistené majetkové pomery žalobcu.

Žalobca v odvolaní nedôvodne vytýka súdu prvého stupňa, že pri rozhodovaní neprihliadol na jeho záväzok vyplývajúci z uzavretej zmluvy o hypotekárnom úvere, lebo z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na výšku splátky hypotekárneho úveru 470 €, avšak bol toho názoru, že táto skutočnosť nemá zásadný vplyv na majetkové pomery žalobcu a nebráni povinnosti platenia súdnych poplatkov v tomto konaní. Odvolací súd po vyhodnotení skutočností uvedených v odvolaní sa s týmto správnym záverom stotožňuje a k námietkam, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, poukazuje na to, že žalobca je advokátom, preto má zárobkové možnosti a súd prvého stupňa správne vzal do úvahy jeho príjmy z podnikania, ktoré dosiahol nielen v čase podania žaloby, ale aj za predchádzajúce obdobie (a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že s podnikaním sú spojené výdavky), a dospel k správne záveru, že celkové majetkové a zárobkové pomery žalobcu vzhľadom na dosahované príjmy, majetkové zdroje a majetkové možnosti neodôvodňujú, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v tomto konaní.

Z uvedených dôvodov bolo napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdené. “

12. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

13. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie

rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

14. Otázka právneho a skutkového posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené zákonné podmienky na oslobodenie od súdneho poplatku, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Ak k rozhodnutiu súdu neoslobodiť sťažovateľa od súdnych poplatkov došlo z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje a umožňuje Občiansky súdny poriadok, nie je podľa názoru ústavného súdu možné vstupovať do jeho právomoci preskúmaním jeho myšlienkových úvah a hodnotení o existencii alebo neexistencii skutkových okolností (majetkových pomerov) odôvodňujúcich rozhodnutie súdu o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľ nemá zaručené právo, aby všeobecný súd akceptoval jeho názor na rozsah, spôsob a postup zisťovania skutkového stavu (v okolnostiach daného prípadu majetkových pomerov). Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd zohľadňuje všetky jemu úradne známe skutočnosti o majetkových a zvlášť príjmových pomeroch (podobne IV. ÚS 329/2010).

15. Podstata uznesenia krajského súdu spočívala v interpretácii § 138 OSP a jeho aplikácii na zistený skutkový stav.

K námietke sťažovateľa, že krajský súd nezohľadnil jeho aktuálne majetkové pomery a jeho záväzky, ústavný súd uvádza, že z citovaného uznesenia krajského súdu je zrejmé, že krajský súd sa s touto argumentáciou sťažovateľa zaoberal a uviedol, že súd prvého stupňa zohľadnil aj tieto skutočnosti, ktoré však nebránia sťažovateľovej povinnosti platenia súdnych poplatkov. Všeobecné súdy pritom zohľadnili aj skutočnosť, že sťažovateľ je advokátom, a preto má zárobkové možnosti. Rozhodovanie všeobecných súdov o návrhu na

oslobodenie sťažovateľa od súdnych poplatkov bolo teda založené na zistenom nesplnení podmienok na jeho oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 OSP vzhľadom na osobné, zárobkové a celkové majetkové pomery sťažovateľa.

Sťažovateľ tiež uviedol, že krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu aj v časti, v ktorej okresný súd podľa tvrdenia sťažovateľa uvádza, že „Druhou prekážkou oslobodenia navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov v konaní je skutočnosť, že navrhovateľ sám poukázal na skutočnosť, že ním vymáhaná pohľadávka je s najväčšou pravdepodobnosťou nedobytná, tým pádom sa jedná o zrejme bezúspešne uplatňovanie práva, čo je prekážka pre oslobodenie navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní.“. K tomuto tvrdeniu sťažovateľa ústavný súd uvádza, že naopak, krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že prvostupňový súd vychádzal v tomto ohľade z nesprávneho právneho názoru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešne uplatňovanie práva (vzhľadom na tvrdenú pravdepodobnú nedobytnosť žalovanej pohľadávky). Uvedené pochybenie však podľa krajského súdu nemalo vplyv na vecnú správnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, keďže zistené majetkové pomery sťažovateľa aj podľa názoru odvolacieho súdu neodôvodňujú priznanie jeho oslobodenia od platenia súdnych poplatkov.

16. Ústavný súd v okolnostiach daného prípadu konštatuje, že uvedené rozhodnutie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov nie je zjavne svojvoľné. Pokiaľ ide o napadnutý spôsob a rozsah odôvodnenia uznesenia krajského súdu s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to sťažovateľ tvrdí vo svojej sťažnosti. Závery, ku ktorým krajský súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne) alebo zjavne neodôvodnené, keďže majú oporu v zákone a sú jasne a dostatočne právne zdôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti, resp. arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Ústavný súd tiež podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Ústavný súd vo svojej judikatúre viackrát konštatoval, že postup súdu vychádzajúci a súladný s konkrétnou procesnoprávnou úpravou nemožno hodnotiť *per se* ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97) napriek tomu, že nespĺňa očakávania účastníka konania.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože napadnuté uznesenie krajského súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nebol zastúpený právnym zástupcom.

Zákon o ústavnom súde v ustanovení § 20 ods. 2 vyžaduje, aby bol sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom obligatórne (povinne) zastúpený advokátom. Právna úprava konania pred ústavným súdom neukladá a ani neumožňuje ústavnému súdu rozlične posudzovať jednotlivé fyzické a právnické osoby z hľadiska ich právneho vzdelania. Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde ani žiadne iné ustanovenie právneho poriadku neumožňuje upustiť v konaní pred ústavným súdom od povinného právneho zastúpenia advokátom, a to ani v prípadoch, ak samotný sťažovateľ vykonáva advokátsku prax.

Inak povedané, právnické vzdelanie sťažovateľa vrátane aktívneho výkonu právnického povolania nemôže byť samo osebe dôvodom na to, aby ústavný súd nepožadoval splnenie procesnej podmienky povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Zákon o ústavnom súde to jednoznačne vyžaduje a nedáva ústavnému súdu možnosť robiť v tomto smere výnimky (m. m. I. ÚS 125/03).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sú tu dôvody aj na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

19. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2013